

קונטרס

מִסְפִּיק שְׁנָאָה

יעורר על גנות מדת השנאה בין נשמות ישראל,
ויגלה איך שהיא הגורמת לכל הצרות של עם
ישראל, וידבר ממעלת אהבת ישראל.

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבינו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבינו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש.

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובג"א

מוֹהֲרָא"ש ג"י אָמַר, שְׁשֹׁנֵאת חֲנָם, מְלַבֵּד
שֶׁהִיא עֲבָרָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, וּבְשִׁבִיל זֶה
עֲדִין לֹא נִגְאָלְנוּ, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (יִמָּא ט.): עֲדִין מְרַקֵּד בֵּינָן, אֲלֵא
הִיא מַחְלָה גְדוֹלָה כְּשֶׁאֵר מַחְלוֹת וּמַדּוֹת
רְעוֹת, שְׁאֵדָם שׁוֹנֵא אֶת זוּלְתוֹ בְּשֹׁנֵא עוֹרֵת
עַל לֹא דְבַר, וְהוּא אוֹכֵל אֶת עֲצָמוֹ עִם
שֹׁנֵאתוֹ שֹׁנֵאת חֲנָם שְׁשׁוֹנֵא אֶת זוּלְתוֹ.

(אמרי מוֹהֲרָא"ש, חֶלֶק ב', סִימָן תריב)

קוֹנְטֵרַס

מִסְפִּיק שְׁנָאָה

.א

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְעֹזֵב אֶת כָּל
הַשְּׂטִיּוֹת — הַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה שְׂבִינֵיכֶם, שֶׁהֵן
הוֹרְסוֹת אֶת בֵּיתְכֶם, וְעַל יָדֵן אַתֶּם מְאַמְלֵלִים אֶת
הַיְלָדִים; כִּי בְּבֵית שֵׁשׁ שְׁנָאָה, וְשׁוֹנְאִים אֶחָד אֶת
הַשְּׂנִי, נַעֲשִׂית צְלָקָת עֲמָקָה עַל נַפְשׁוֹת הַיְלָדִים, כִּי
בְּזֶה שֶׁהוֹרִים רַבִּים בֵּינֵיהֶם, וְאִין אֶצְלָם שְׁלוֹם
וְאַהֲבָה, עַל-יְדֵי-זֶה גּוֹרְמִים שֶׁהַיְלָדִים סוֹבְלִים סָבֵל
נַפְשִׁי, עַד שֶׁנַּעֲשִׂים יְלָדִים בְּעֵצֵתֵיִם; וְעַל-כֵּן חֲמָלוּ
וּרְחַמוּ עַל יְלָדֵיכֶם, וְעֲשׂוּ שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם, וְעֹזְבוּ כָּבֵד
אֶת כָּל הַשְּׂטִיּוֹת וְהַשְּׁנָאוֹת שֵׁשׁ בֵּינֵיכֶם; וְעַלִּיכֶם
לְדַעַת, כַּמָּה הָאָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם? יוֹם, שָׁבוּעַ,

חדש, או שנה, אף אחד אינו בטוח אפלו רגע אחד
 בזוה העולם; ועל-כן אשאל אתכם, בני ובנותי
 היקרים, מה יוצא לכם מכל השנאה והמריבות
 והצעקות והקללות והאלימות שיש ביניכם על לא
 דבר, רק מחמת שטיות?! הרי אתם הורסים
 על-ידי-זה את ילדיכם וגורמים להם להיות בעלי
 מומין בנפשותם; כי בשעה שההורים מתקוטטים
 ביניהם, וצועקים ומקללים זה את זה, נכנסים
 בילדים חרדה ופחדים והם נעשים מבהלים מאד
 ובעצתיים לכל ימי חייהם; ועל-כן ראו להתבונן
 מה לפניכם, ודעו שאם לא תעשו שלום ביניכם,
 הרי אתם הורסים את ילדיכם בידיכם, והורגים
 אותם לגמרי, כי השנאה בין ההורים הורגת את
 הילדים; ולכן ראו להתישב מה לפניכם, ובאו
 להכרה, ש"מספיק שנאה", מספיק כבר לשנא
 אחד את השני, הבה נתחיל לחיות חיים נורמליים,
 חיים של אהבה, חיים של שלום ושל שלות הנפש.
 האם חושבים אתם, שבזוה שתהיה ביניכם שנאה,
 תבנו את ביתכם?! אדרבה על-ידי השנאה אתם
 הורסים את הבית שלכם; ולכן ראו לחמל על
 עצמכם ועל ילדיכם, ותאמרו לעצמכם "מספיק

שנאה", מספיק מריבות, מספיק צרות, מספיק קללות, הבה נעשה שלום בינינו, ועל-ידי-זה תראו ברכה והצלחה במעשה ידיכם. כי (עקצין פרק ג'): לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי המחזיק ברכה לישראל אלא השלום; אם יהיה שלום-בית ביניכם ואהבה גדולה והבנה הדדית, על-ידי-זה תרפאו את כל המשפחה, לילדים תהיה סבלנות וכח הרפוי להתרכז בלמודים, ויתבטלו מהם החרדות והפחדים והיראות שחדרו לתוכם, על-ידי השנאה שיש ביניכם זה ימים ושנים והקללות והמריבות והצעקות שהם שומעים בבית. חמלו ככר על ילדיכם, ותאמרו לעצמכם "מספיק שנאה", הגיע כבר הזמן שנשלים בינינו, ועל-ידי-זה נבנה בית חם, ונוכל לגדל את ילדינו בקלות, ויהיו בריאים בגוף ובנפש, ונרוה מהם רב נחת.

ב.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי השנאה מעוררת את העינים, יש בני-אדם ששונאים זה את זה בשנאה עזרת, ותשאלו אותם, מהי השנאה

הזו? ואינם יודעים מה להשיב לכם, אלא שונאים בעלמא על לא כלום. יש שנאה בין אחד לזולתו, שזו כל הגלות שלנו, שאחד שונא את חברו בשנאה עמקה על לא דבר, אלא על שהוא מחזיק בדעה אחרת ממני, וחושב אחרת ממה שאני חושב, ומחמת זאת חודרת שנאה בין איש לרעהו ובין אשה לרעותה, וזה גורם שאחד אינו יכול לדבר עם השני; כי השנאה היא מחלה קשה כמו סרטן, שאוכלת את הגוף לגמרי ומכלה את הנפש, ולא נשאר מהאדם כלום; ועל-כן ראו, בני ובנותי היקרים, לומר "מספיק שנאה", הגיע הזמן שתעשו שלום עם כל בר ישראל; ועליכם לדעת, כי כל אחד מאחינו בני ישראל הוא צנור ממנו יתברך, שממשיך את אמתת מציאותו יתברך אל זה העולם, ועל-כן בשעה ששונאים איזה בר ישראל, שונאים את הקדוש-ברוך-הוא, ואין על זה שום הצדקה לשנא את זולתו, אף אחד אינו מחיב להחזיק ממני, ואף אחד אינו מחיב לחשב ממני, ואי אפשר לשנות את טבעי האדם, והיות שטבע של האדם הזה שונה מטבעי, לכן אני צריך לשנא אותו?! אין זה אלא הרע שנכנס בנו שמכלה

אותנו לגמרי, כי השנאה בין בני-אדם גורמת
 לחרבן נורא, וכל הצרות והיסורים שעם ישראל
 סובלים במשך כל ימי הגלות, הם רק מחמת שנאה
 וקנאה, שאחד מקנא בשני ושונא אותו שנאת מות,
 ומתיר את דמו, רחמנא לישזבן, וכל זה בא מפני
 שעקר את עצמו ממנו יתברך; כי באמת אין שום
 מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה
 ומחיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח,
 חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
 כי הוא יתברך ברא את כל העולמות עד העולם
 הגשמי והחמרי הזה, והקדוש-ברוך-הוא מנהיג
 את עולמו בהשגחה נוראה ונפלאה מאד, אין אדם
 נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות אחת נוגעת
 במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח.), ולא
 יועיל לאף אחד מאומה, אין אדם יכול לנגע בשני
 בלי רשותו יתברך, ועל-כן כשיש שנאה בין
 בני-אדם, זה בא מפירות, שכופרים לגמרי
 בהנהגתו יתברך, כי מסלקים את השכינה; ולכן
 לא תמצא שנאה עמקה, אלא בכופרים
 ואפיקורסים שאינם מאמינים במציאות הקדוש-
 ברוך-הוא, כי תכף-ומיד כשאדם מאמין בו יתברך,

הרי הוא נדבק ביהודי שני, כי כל בר ישראל הוא חלק אלוה ממעל ממש, ועל-כן כשאדם מכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, ומאמין שהכל בהשגחה פרטית, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), אז אף פעם לא ישנא את זולתו. כי מתי באה שנאה? כשחושב שההוא עושה את הדבר מעצמו, ועל-ידי-זה הוא מסלק את שכינת עזו יתברך, ומתיר את דם זולתו, וגורם לעצמו אחר-כך את כל הצרות והיסורים והמרירות והדחקות והמכאובים, כי אם היתה האדם מאמין בו יתברך באמונה ברורה ומזככת, אשר הכל ממנו יתברך, אז לא היתה שונא שום בר ישראל, כי מה שיף לשנא את זולתו, כי מה יש לי עמו, ומה יש לו עמי, ומה יכול לעשות לי מבלעדיו יתברך?! כי הלא הכל מרצונו יתברך, ותכף-ומיד כשאדם מדביק את עצמו באין סוף ברוך הוא, אז אוהב את כל בר ישראל, וברגע שמפריד את עצמו ממנו יתברך, אז נכנסת בו מחלה ממארת של שנאה, ששונא את חברו על לא דבר, שנאה עורת בעלמא, ומה קורה לבסוף? שהוא נעקר מהעולם. כי כל מי ששונא את זולתו,

מספיק שנאה

ערה

ובפרט שגורם לו צרות ויסורים ומכאובים, ומעורר עליו מדנים, אף שלטוח קצור הוא מצליח לדכא אותו ולשברו, אבל לבסוף נהפך הגלגל, והוא עצמו נעקר מן העולם בצורה מכערת מאד.

ולכן ראו, בני ובנותי היקרים, לשוב בתשובה שלמה, ותפסיקו לשנא איזה בר ישראל, ותשמרו את עצמכם מקנאה ושנאה, שלא תשנאו את שום בר ישראל, יהיה מאיזה מוצא ומאיזה רקע שיהיה, תשלימו עמו, ותחפשו רק את הטוב שיש בו, ועל-ידי-זה תבנו עולם חדש, עולם טוב, עולם צדק, והשכינה תשרה ביניכם, ותרגישו חיים ערבים ומתקים; כי אין עוד טוב ומתיקות וערבות בחיי אדם כמו מדת השלום, שהוא בשלום עם הכל, ואוהב את כל בר ישראל, ואין לו שום מחלוקת ומריבות וקשיות על שום בר ישראל, אדם זה נעשה כלי לגבי האין סוף ברוך, והוא נכלל בו בתברך, ונמשכת עליו ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ובכל מה שהוא עושה הוא מצליח, לא-כן אם נכנסת באדם שנאה עזרת, ששונא כל בר ישראל מאיזו סבה שרק תהיה, הן מחמת הרקע

שלו או המוצא שלו, לבסוף הוא נופל בצרות ויסורים ומכאובים כאלו שלא תאר ולא שער לעצמו כלל, ונעשה בעל חוב גדול, ומסבב בחובות ובצרות, ורודפים אותו, והוא בעצמו אינו יודע למה מגיע לו דבר זה, והכל נמשך מחמת שנאה עזרת; ולכן אבקש אתכם, בני ובנותי היקרים, הפסיקו את השנאות והקנאות ביניכם, ותאמרו לעצמכם "מספיק שנאה", הגיע הזמן שעם ישראל יחיה ביחד בשלום ובאהבה, ויחזרו כלם בתשובה שלמה אליו יתברך; כי סוף כל סוף אנחנו צריכים לצאת מזה העולם, ולא יועיל שום דבר, ועל-כן מה ולמה לתכות עד הרגע האחרון, שיעברו עלינו צרות ויסורים ומכאובים, ודינים וענשים קשים ומרים, ונסתבך בכל מיני סבוכים וחובות, ונהיה מבהלים ומבלבלים, ונחיה בפחדים יתרים, יותר טוב כבר לשוב בתשובה אמיתית, ולהתחיל לאהב את כל בר ישראל, ולבטל מעצמו את השנאה העזרת שנכנסה בו, ועל-ידי-זה יהיה נעשה כסא לשכינת עזו יתברך, ויהיה טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

ג.

בני ובנותי היקרים! ראו לעשות שלום
 ביניכם, ותשמרו את עצמכם מאד משנאה וקנאה,
 לא לשנא ולא לקנא שום בר ישראל, כי עליכם
 לדעת, אשר הוא יתברך מחיה ומנהיה ומקים את
 כל הבריאה כלה, ומבלעדיו יתברך אין שום
 בריאה כלל, ומה שאתם רק רואים ושומעים
 ומרגישים, זה אין סוף ברוך הוא, שהוא יתברך
 מלבש בדומם, צומח, חי, מדבר, וכל בר ישראל
 הוא צנור ממנו יתברך, וצריכים את כל נשמות
 ישראל, כי כלם צנורות להמשיך את אורו יתברך
 בזה העולם; ועל-כן עקר השלמות היא שתהיה
 אהבה ואחדות ורעות בין נשמות ישראל, שאז
 יוכלו להמשיך שפע ברכה והצלחה אל זה העולם,
 כל בר ישראל כפי בחינתו ומדתו ומדרגתו וענינו
 יוכל להוריד את שכינת עזו יתברך, ובו ברגע
 ששכינתו יתברך נמצאת בינינו, על-ידי-זה לא
 חסר לנו שום דבר, כי יש פרנסה ושפע גדול,
 ובריאות השלמה, אבל בו ברגע שמסלקים מעצמם
 את השכינה, ומגרשים אותו יתברך מזה העולם,

על-ידי מחלקת ומריבות וקנאות ושנאות וחלוקי דעות, על-ידי-זה נמשכות מחלות וחלאים רעים בעולם, ובני-אדם מאבדים את כספם, ונעשים עניים מרודים, ונכנסים בחובות עצומים, וסובלים סבל מר מאד, ואף אחד אינו תופס ומשיג ומבין ומשפיל למה מגיעות לו צרות כאלו. כמו שרואים עכשו בעולם, שיש בני-אדם שמלאים קשיות וספקות אחריו יתברך, והם שונאים את עצמם וזולתם על מה ולמה נכנסו בצרות ובחובות כאלו, שנסתבכו ונתקלו בבעיות רציניות, שאין הם יכולים להמשיך לחיות בצורה כזו, כי אין להם כלום, ומרים ומרורים להם החיים, והם אינם מבינים מאין בא להם דבר זה. ובאמת הכל נמשך רק מחמת השנאה שנכנסה בהם, שהם שונאים את עצמם ושונאים את זולתם; כי באמת עליכם לדעת, בני ובנותי היקרים, אם אתם רואים בני-אדם ששונאים את זולתם, זהו סימן שהם מקלקלים מאד במעשיהם, שעושים כל מיני תועבות רעות ועוברים על כל התורה כלה, ואין עברה שלא עברו עליה: הן חלול שבת-קדש והן אכילת טרפות ונבלות והן אסורי עריות, רחמנא

לישזבן, אָשר על־ידי־זה נתקלקל מחם, וְהם
 שונאים אֶת עֲצָמָם וְחָשִׁים רגשי נחיתות, וְזֶה אֲשֶׁר
 גורם לָהֶם לְשֹׂנְאֵי אֶת זולָתָם בְּשִׁנְאָה עוֹרֵת, לֹא־כֵן
 מִי שְׁשׂוֹמֵר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וּמְדַבֵּיק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ
 יְתַבְרֵךְ, וְיִוְדַע שֶׁהוּא יְתַבְרֵךְ בְּרָא אֶת עוֹלָמוֹ בְּשֵׁשֶׁת
 יָמִים וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבַּת וְנָח, וְגַם הוּא שׁוֹבֵת וְנָח,
 וְאֵינוֹ עוֹבֵד שׁוֹם עֲבוֹדוֹת, וְנִזְהָר לֶאֱכֹל רַק מֵאֲכָלִים
 כְּשָׂרִים, וְשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִמְעָרִיּוֹת, עַל־ידי־זֶה
 נִזְדַּכְּךְ מֵחוּ, וְזוֹכֵה לְאַהֲבָה אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל,
 וּמְשַׁתַּדֵּל לְעֶזֶר לְכָל אֶחָד וְאַחַת מִיִּשְׂרָאֵל; כִּי אִי
 אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל הַמָּדָה הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל אֱהָבָה,
 אַחֲרֵי וְרַעוּת וְשְׁלוֹם אֲמַתִּי, אֲלֹא כְּשִׁזְזוּכָה לְשׁוֹמֵר
 שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, שֶׁהִיא אוֹת בֵּינוֹ יְתַבְרֵךְ לְבִין עִם
 יִשְׂרָאֵל, וְזוֹכֵה לְהַשְׁמֵר בְּמֶה שְׁאוּכָל, וְאֵינוֹ מְטַמֵּא
 אֶת עֲצָמוֹ עִם מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, וְשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ
 מִמְעָרִיּוֹת, וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה מְעַשִׂים מְתַעֲבִים, אֲזִי הוּא
 נֶעֱשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְּׂכִינָה, וְאוֹהֵב אֶת כָּל בֵּר
 יִשְׂרָאֵל וְאוֹהֵב אֶת עֲצָמוֹ, וְחַי חַיִּים עֲרֵבִים וּמְתֻקִּים,
 לֹא־כֵן מִי שְׁכּוֹפֵר בְּעֵקֶר וּמְחַלֵּל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ וְאוּכָל
 טְרַפּוֹת וְנִבְלוֹת, וְעוֹבֵר עַל כָּל הַעֲרִיּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה,
 רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, הוּא מָלֵא שִׁנְאָה, שְׁשׂוֹנֵא אֶת עֲצָמוֹ

וְשׁוֹנֵא אֶת זִוְלָתוֹ, וְאִזּוּ הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ הַפֶּךָ רְצוֹנוֹ,
 וּמְרַגֵּישׁ אֶת עֲצָמוֹ שְׁפֵל וְנִבְזָה; וְלִכֵּן רָאוּ, בְּנֵי
 וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִמְשִׁיכוּ
 עַל עֲצָמָם אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ
 שְׁמוֹ, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל שׁוֹם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם שְׁאוּמְרַת
 אַחֲרֵת, אֲלֵא תִשְׁתַּדְּלוּ לְאַהֲבָא אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
 בְּאַהֲבָה יוֹצֵאת מִן הַכֹּלֵל, וְזֶה מְרָאָה אֶת טֵהַר
 לְבַבְכֶם; כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם אוֹהֵב אֶת זִוְלָתוֹ, וְרוֹצֵה
 לְעֹזֵר לְחֻבְרוֹ, בְּזֶה הוּא מְגַלֵּה שֵׁישׁ לוֹ נֶפֶשׁ טְהוֹרָה,
 נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה, לֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם שׁוֹנֵא אֶת הַשְּׁנִי
 וּמְסִית וּמְדִיחַ נִגְדוֹ וְגוֹרֵם מְרִיבוֹת, זֶה מְרָאָה שֵׁישׁ
 לוֹ נֶפֶשׁ שְׁפֵלָה וְנִשְׁמָה טְמֵאָה, שְׁקֵלְקֵל אֶת נִשְׁמָתוֹ
 וְהִכְתִּימָה בְּכָל מִינֵי כְּתָמִים, וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר אֶת
 עֲצָמוֹ מִמְּנוֹ עַד מְאֹד, כִּי מִי שְׁזוֹרֵעַ שְׁנֵאָה, הוּא
 מְצַמִּיחַ אֱלִימוֹת וְהַכָּאוֹת וְרִצְחָ, וְלֵהֲפוּף מִי שְׁזוֹרֵעַ
 אֶהָבָה, הוּא מְצַמִּיחַ טוֹבוֹת וְעוֹזֵר לְזוּלָתוֹ, וּבּוֹנֵה
 עוֹלָם יָפֵה; וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים, לְהַשְׁלִים אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, וְלוֹמַר לְעֲצָמָם
 "מִסְפִּיק שְׁנֵאָה", הַגִּיעַ הַזְּמַן שְׁנַעֲזוֹב כְּבָר אֶת
 הַרְשָׁעוֹת וְהַהֲסָתוֹת שְׁמְסִיתִים אֶחָד נֶגֶד הַשְּׁנִי,
 וְעוֹשִׂים רְשָׁעוֹת לְשֵׁם רְשָׁעוֹת לְשְׁנִי, כִּי הַסּוּף שֶׁל

אלו שעושים רשעות לזולתם, הוא סוף מר מאד, כי הם יעקרו מן העולם לגמרי, ולא ישאר מהם מאומה, לא-כן מי שמשתדל לעזור תמיד לזולתו, זכרו ישאר לדורי דורות, ואף פעם לא יוכלו לעקר אותו; ולכן ראו, בני ובנותי היקרים, מה לפניכם, ותפסיקו כבר לשנא אחד את השני, ותעשו שלום ביניכם, ואז תראו איך שתהיו נעשים כלים להמשכת שכירת עזו יתברך בזה העולם, והכל יתהפך לטובה.

ד.

בני ובנותי היקרים! ראו להשלים ביניכם, ותשתדלו מאד שיהיה שלום בין נשמות ישראל, כי אין עוד דבר יפה בין נשמות ישראל כמו האהבה והשלום והעזר שאחד עוזר לשני ומשתדל בטובת זולתו, ולהפוך אין עוד דבר מגנה כמו השנאה, שאחד שונא את השני, ורק רוצה לסדר אותו, הרי סוף כל סוף לא חיים לנצח, יבוא יום שצריכים לעזוב את זה העולם, אין דבר כזה לחיות לעד, אף אחד אינו בטוח רגע אחד בזה העולם,

ואף אחד אינו יודע מתי יגיע קצו, ולכן מה ולמה
 לכם לשנא את זולתכם, ולחיות תחת גל של
 הסתות, שאחד מסית נגד השני בהסתה פרועה
 ושונא את זולתו, ונכנס בכעס ורציחה וקפידות על
 זולתו, ואוכל את נפשו על לא דבר, מדוע לא
 תישבו את עצמכם, כי הגיע הזמן שאנחנו צריכים
 לחזר אליו יתברך, ולידע אשר הוא יתברך מחיה
 ומהוה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח,
 חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך,
 ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו, אלא
 בהשגחת המאציל העליון, ובידיעות האלו אדם
 מתרפא מכל מיני מחלות וחסדאים רעים, ונתעשר
 בכל מיני עשירות; כי עקר העשירות באה על-ידי
 תקוף האמונה הברורה והמזככת, שמאמין בו
 יתברך, וכמו-כן עקר הרפואה באה לאדם רק
 כשזוכה להדביק את עצמו בו יתברך, ויודע ועד
 אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואז אין לו שום
 שנאה וקנאה על שום בר ישראל, אלא רוצה לעזור
 לזולתו, ללא שום תשלום וללא שום גמול כלל,
 רק מרב אהבתו שאוהב את כל בר ישראל בלי
 שום פונה עצמית, לא-כן אם אדם עוקר את עצמו

ממנו יתברך, אז נכנסת בו קנאה ושנאה עזרת, שמקנא בזולתו ושונא אותו בתכלית השנאה, ומשתדל בכל מיני אפנים שבעולם לגרום לו רע, ומה קורה לבסוף? שהוא נעקר מן העולם, שמקבל לפתע התקפת לב, או זעזוע מחי, או שתוק בכל הגוף, או מחלה ממארת סרטן, רחמנא לישזבן, וכל זה בא מחמת שנאה עמקה של אחד נגד חברו; ולכן, בני ובנותי היקרים, הגיע הזמן שתעזבו את כל השטיות, ותתחילו לאהב אחד את השני, ותזרעו רק אהבה ביניכם, ועל-ידי-זה תקצרו רוחניות חיות אלקותו יתברך, ותמשך עליכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

ה.

בני ובנותי היקרים! תשתדלו לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ותמיד תחקקו בדעתכם, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ועקר העצה בזה העולם היא רק להרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו; כי באמת אין בלעדיו יתברך כלל, ומה שנעלם ונסתר מהאדם

דָּבַר זֶה, עַד שְׁאִינוּ רוֹצֵה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְחֵי חַיִּים מְרוֹרִים עַד מְאֹד, הוּא מַחְמַת הַכְּפִירוֹת
וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת שֶׁנַּחֲקָקָה בּוֹ, מַחְמַת רַבּוּי עֲווֹנוֹתָיו,
שֶׁחָלַל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ שֶׁהִיא הָאוֹת בֵּינוּ יְתַבְרַךְ לְבֵין
נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּפְטָם אֶת עַצְמוֹ בְּמֵאֲכֻלוֹת אֲסוּרִים,
וְעָבַר עַל כָּל הָעֲרִיּוֹת שֶׁבַתוֹרָה, וְנִכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית
הַיְצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וּבָא עַל בְּעִילוֹת אֲסוּרוֹת, וּבָא
עַל אֲסוּר נִדְהָ, שִׁפְחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה, אֲשֶׁר זֶה הַכְּנִיס
בּוֹ שְׁנֵאָה עֲמָקָה שֶׁשׁוֹנֵא אֶת עַצְמוֹ, וְאִינוּ יָכוֹל
לְסַבֵּל אֶת עַצְמוֹ, וְכֵן שׁוֹנֵא אֶת זוּלָתוֹ וְאִינוּ יָכוֹל
לְסַבֵּלוֹ, וְנִעֲשֶׂה עֲצָבָנִי, וּמִתְרַגֵּז עַל כָּל אֶחָד, וְאִינוּ
יָכוֹל לְהַשְׁתּוֹת עִם שׁוֹם בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְהוּא מְבַהֵל
וּמְבַלְבֵּל עַד מְאֹד. לֹא-כֵן אִם אָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וּמִקְבֵּל עַל עַצְמוֹ מִהַיּוֹם
וְהִלָּאָה שֶׁיִּשְׁמַר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְיֹאכַל רַק מֵאֲכֻלוֹת
כְּשֵׁרִים, וְיִבְרַח מִכָּל מִינֵי עֲרִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְיִרְגִּיל
אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יְתַבְרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וַיֵּדַע אֲשֶׁר אֵין לוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם
רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, וַיִּתְחִיל לְבַכּוֹת
לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיחֹס וּיְרַחֵם עָלָיו, עַל-יַדֵּי-
זֶה הוּא יִנְתַּק אֶת עַצְמוֹ מִהַרְע, וְיִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת

עצמו אל הטוב, ויהיה נכלל באין סוף ברוך הוא, וירגיש ערבות, נעימות, ידידות, זיו, חיות אלקותו יתברך בחיים חיותו, ויהיה מישב בדעתו, ויאהב את זולתו; ולכן ראו, בני ובנותי היקרים, מה לפניכם, הגיע הזמן שתחזרו בתשובה שלמה אליו יתברך, ותעזבו כבר את כל השטיות, כי ממילא צריכים לחזור אליו יתברך, אם כן רוצים או אם לא רוצים, ההכרח לשוב אליו יתברך, והאדם צריך לצאת מזה העולם, ועל-כן למה לחכות עד הרגע האחרון, שכבר יהיה מאחר, כבר עכשו יכולים להחדיר בעצמו מדת האהבה והשמחה וישוב הדעת, לאהב את כל בר ישראל, ולהשתדל לעזור לו, ועל-ידי-זה ימשך עליכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, ותצאו מכל צרותיכם, וישפע עליכם שפע בזה, שתוכלו לשלם את כל חובותיכם. בלבד, בני ובנותי היקרים, שתציתו אותי באמת, ותקיימו את דברי אלה, ואז טוב לכם כל הימים.

.1

בני ובנותי היקרים! ראו אל מה המדה הרעה

והמגנה והמלכלכת של שנאה מביאה, עד הסתה לרצח, שאחד מסית ומדיח את השני לרצח את זה או את זה, וכל זה בא מחמת גדל השנאה שנטבעה בטבע הרע של האדם, כי כל אחד נברא ונולד עם רע גמור, ועקר עבודתו בזה העולם להפך את הרע לטוב, ולהשתדל להיות איש טוב, ולעשות צדקה וחסד עם זולתו ולעזור לו, ועל זה צריכים יגיעות רבות של ימים ושנים, לעקר מעצמו את השנאה העוורת שהיא מחלת הסרטן; אשר כמו שיש בגשמיות מחלת הסרטן, לא עלינו, שאוכלת את האדם, עד שמכלה אותו לגמרי, ונפטר ביסורים קשים, כמו-כן ברוחניות יש סרטן, שהוא הסתה של שנאה לשנא את זולתו, והסרטן הזה של שנאה אוכל את בני-אדם ומחריב את העולם כלו; כי כל הגלות והיסורים שעם ישראל סובלים זה כאלפים שנה, בא רק מחמת שנאת חנם, שכל אחד שונא את השני, ולמה? כי אינו רוצה להחזיק כמני, ואינו רוצה לחשב כמני, ובאמת אין לכם עוד שטות גדולה מזו, כי מה שיך להכריח בן אדם שיחשב כמני, ומה שיך להכריח בן אדם שיחזיק כמני, אין דבר כזה בעולם, אחד הוא רק הקדוש-

בְּרוּךְ-הוּא, כִּלָּם צָרִיכִים רַק לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְצָרִיכִים רַק לָשׁוּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִקְיִם
 אֶת תּוֹרָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁבָּה כְּתוּבוֹת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ,
 שְׂרוּצָה שְׂנֵקִים אוֹתָן, וְשֵׁם כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 מִתְאַחֲדִים בְּיַחְוֹד אֶחָד, לֹא-כֵן מִי שֶׁמְפָרִיד אֶת
 עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וּמִתּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וּמִמְצוּוֹתָיו
 יִתְבָּרַךְ, אֲזִי מִתְחִילוֹת לְהִיּוֹת הַקְּנָאוֹת וְהַשְּׂנְאוֹת,
 שֶׁכֹּל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁהוּא בֶּעַל הַבַּיִת שֶׁל הָעוֹלָם,
 וְהוּא כָּבֵר נַעֲשֶׂה הַשְּׁלִיחַ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְהוּא כָּבֵר מִבֵּין יוֹתֵר טוֹב מֵהַכֹּל, וּבִשְׂבִיל זֶה
 צוֹמַחַת אֶצְלוֹ מֵדַת הַשְּׂנְאָה, כְּשֶׁרוֹאֶה שְׂאֶחָד אֵינוֹ
 רוֹצֶה לְהִתְחַזֵּק כְּמֵהוּ, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהוֹדוֹת לוֹ.
 וּבְאֻמַּת אֵין לָךְ עוֹד רְשָׁעוֹת כְּרְשָׁעוֹת הַזֶּה, שְׂאָדָם
 רוֹצֶה לְהַכְרִיחַ אֶת זולָתוֹ שֶׁיִּתְחַזֵּק כְּמֵהוּ, מְתִי
 תִּפְקְחוּ אֶת עֵינֵיכֶם, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, אֲשֶׁר רַק
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶחָד, וְרַק הוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה
 וּמְהִנָּה וּמְקַיִם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוֹמֵם, צוֹמַח,
 חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֹצֵם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וְהוּא נָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁמְלַבֶּשֶׁת
 בְּלָבוֹשׁ הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי שֶׁל זֶה הָעוֹלָם, כִּי יֵשׁ
 מְצוּוֹת הַשְּׂיִכּוֹת לְדוֹמֵם, וְיֵשׁ מְצוּוֹת הַשְּׂיִכּוֹת

לצומח, ויש מצוות השיכות לחי, ובזה שאדם
 עושה את רצונו יתברך, הוא נכלל לגמרי באין סוף
 ברוך הוא, ואז הוא אוהב את כל בר ישראל, אפלו
 שההוא אינו חושב כמהו, ואפלו אם הוא לא
 מחזיק ממנו, מה אכפת לו, הוא רוצה רק לעשות
 את רצונו יתברך; ועל-כן הגיע הזמן, בני ובנותי
 היקרים, שתגידו "מספיק שנאה", הגיעה העת
 לאהב את כל בר ישראל באשר הוא שם, ולא
 להסתכל על הרקע שלו ואל העבר שלו, אלא
 ביחד נתאחד ביחוד גמור, ונקבל עלינו את על
 מלכותו יתברך, לידע ולהודיע ולהודע אשר אין
 בלעדיו יתברך כלל, וכל מה שאנחנו צריכים בין
 בגשמיות ובין ברוחניות הוא רק על-ידי תפלה
 ובקשה, הינו אם אנחנו צריכים משהו, עלינו
 להרגיל את עצמנו לבוא אליו יתברך, ולהתפלל
 ולהתחנן ממנו יתברך ולבקש כל מה שצריכים,
 ולהיות רגילים לדבר עמו יתברך בשפת האם
 שלנו, ולבקש ולהתחנן על נפשנו, שיחוס וירחם
 עלינו ויוציאנו מהגלות המרה הזו של קנאה
 ושנאה, שאחד מקנא ושונא את זולתו, ונדע שאף
 אחד אינו צריך להחזיק כמו השני, ואף אחד אינו

צריך לחשב כמו השני, אז תראו איך שתגאלו מכל הגלות המרה הזו וימשך עליכם אור השכינה, ותהיו בטלים ומבטלים לגבי האין סוף ברוך הוא, ותמיד תרגישו טעם ונעם בחייכם; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ולוקח את דברי אלה אל לבו, ומקימם בתמימות ובפשיטות גמורה, שאז יגאל מכל צרותיו, ויזכה לגאולה השלמה והנצחית.

ז.

בני ובנותי היקרים, ראו להשלים ביניכם, ותשתדלו שיהיה שלום בתוך ביתכם, שאז תמשיכו את שכינת עזו בתוכם, כי אם יש אהבה בין הבעל והאשה, אז מולידים בנים חיים וקיימים, והילדים גדלים מצלחים עד מאד, לא-כן אם יש מריבות ומחלוקת וקללות ושנאות בין ההורים, על-ידי-זה הילדים גדלים בעלי מומים בנפשותם, ואינם מצליחים בחייהם, ונעשים בעייתיים, ויוצאים לתרבות רעה, השם ישמר, ולוקחים סמים, ומסתובבים בחברה לא טובה, וגומרים בבית-ספר, רחמנא לישזבן. וכל זה גרמתם אתם

בַּעֲצָמְכֶם, עַל-יְדֵי הַשְּׁנָאָה שֵׁישׁ בֵּינֵיכֶם; וְלִכְן רָאוּ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים, לְרַחֵם עַל עֲצָמְכֶם, וְתִגִּידוּ "מִסְפִּיק שְׁנָאָה", תִּשְׁלִימוּ בֵּינֵיכֶם, וְתָבוֹאוּ לְשִׁלוֹם-בֵּית אִמְתִּי, וְתִמְשִׁיכוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְשָׁמֵר שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְשִׁתְּהִיָּה מְזוּזָה עַל פֶּתַחְכֶם, וְתֹאכְלוּ רַק מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, וְתִשְׁמְרוּ אֶת עֲצָמְכֶם מִמַּעֲרִיזוֹת, וְתִזְהָרוּ מְאֹד מְאֹד עַל טְהֻרַת הַמִּשְׁפָּחָה, וְאִז תִּרְאוּ אִיךָ שֶׁהַשְּׂכִינָה תִּהְיֶה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם, וְתִצְאוּ מִכָּל צְרוּתֵיכֶם, וְיִתְרַחֵב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְלֹא יִהְיוּ לָכֶם שׁוֹם חוֹבוֹת, וְתִשְׁלְמוּ אֶת כָּל הַחֹבוֹת שֶׁאַתֶּם חִיְבִים, וְיִהְיֶה לָכֶם שִׁפְעַת בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, כִּי בּוֹ בְּרָגַע שֶׁאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבָּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַחֵב לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת. וּבְלִבְדֹ, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים, שִׁיְהִיָּה בְּלֵב אִמְתִּי וּבְלֵי שׁוֹם עֲרֻמוּמִיּוֹת וְעֻקְמוּמִיּוֹת כָּלֵל, אֲלֹא לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שִׁלְמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּאִמְתִּי לְאִמְתּוֹ, וְלִהְתַּחִּיל לְאַהֲבֵי אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי הָאַהֲבָה גִּימְטְרִיָּה אֶחָד, וְתִכְפֹּ-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם אוֹחֵז בְּאֶחָדוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא

אוהב את זולתו, ובפרט בבית הוא משתדל שיהיה שלום-בית, ואוהב את אשתו ואת ילדיו, ועל-ידי-זה השכינה נמצאת בתוך ביתו, לא-כן כשיש שנאה, על-ידי-זה מחריב את ביתו והולך נע ונד, ומסתבך בחובות, ומכל שכן כשאחד בוגד בשני, אזי הורס את הבית שלו והילדים נשלכים לרחובות; ולכן ראו, בני ובנותי היקרים, לומר לעצמכם "מספיק שנאה", הגיע הזמן שתעשו שלום ביניכם, ואז יאיר עליכם מלך הכבוד בהארה נוראה ונפלאה מאד, אשר אין עוד אור וזיו וחיות ודבקות יותר גדולה מזו, שאדם זוכה לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אשר אז חש טעם אחר בחייו; אשרי מי שמכניס דבורים אלו בתוך לבו וחי בהם, שאז ירגיש עולם הבא בעולם הזה, ולא יחסר לו שום דבר, ויאהב את כל בר ישראל בלי יוצא מן הכלל, וישתדל לעזור לזולתו, ועל-ידי-זה יגאל בגאלת עולם, שיראה בעיני שכלו תמיד את אמתת מציאותו יתברך, וישמע באזניו את קולו הגנוז מתוך הבריאה, וישמר את עצמו מכעס וקפידות, ותהיה לו מלה טובה לכל בר ישראל, שזה עקר השלמות שאדם צריך לזכות להגיע

אֵלֶיךָ בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁתָּמִיד תִּהְיֶה לוֹ מְלָה טוֹבָה
 וְדַבּוּר טוֹב לְדַבֵּר לְזוּלָתוֹ, וּלְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ וּלְעוֹדְדוֹ
 וּלְשִׂמְחוֹ, וַיִּשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מֵאֵד מִכַּעַס וּרְצִיחָה,
 וַיִּשְׁמַע תָּמִיד אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי שֶׁבְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה,
 וַיִּסְתַּכֵּל בְּעֵינָיו שְׂכָלוֹ רַק עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 יִתְבָּרֵךְ. וּלְכָל זֶה זוֹכִים רַק עַל-יְדֵי שְׁלוֹם אַמְתִּי,
 שִׁיְהִי בְּשִׁלּוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, בְּשִׁלּוֹם עִם שְׂכֵנָיו
 וּבְשִׁלּוֹם עִם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂאֵז מִשְׁרָה שְׂכִינַת עֲזוֹ
 בְּעוֹלָם, וְאֵז תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה הָאַמְתִּית וְהַשְּׁלֵמָה;
 אֲשֶׁרִי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה, שְׂאֵז יִתְבָּרֵךְ מִפִּי עֲלִיוֹן
 בְּאֶלְף בְּרָכוֹת.

תם ונשלם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!